

Kaupunginhallituksen otto-oikeuden rajaaminen

KH 23.08.2021 § 321
2135/00.02.01.01/2021

Kuntalain 92 §:ssä säädetään asian ottamisesta ylemmän toimielimen käsiteltäväksi:

"Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja tai hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Hallintosäännössä voidaan määrätä, että 1 momentissa tarkoitettu oikeus koskee vastaavasti lautakuntia, niiden puheenjohtajia tai hallintosäännössä määrättyä kunnan viranhaltijaa asianomaisen lautakunnan alaisen viranomaisen tai lautakunnan jaoston toimivaltaan siirretyissä asioissa, jollei kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja tai 1 momentissa tarkoitettu johtosäännössä määrätty kunnan viranhaltija ole ilmoittanut asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Hallintosäännössä voidaan määrätä, että liikelaitoksen johtokunta, sen puheenjohtaja ja tai kunnan viranhaltija voivat ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranomaisen toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Tällöin asiaa ei voida ottaa sen lautakunnan käsiteltäväksi, jonka alainen liikelaitoksen johtokunta on. Jos asia on päätetty ottaa sekä liikelaitoksen johtokunnan että kunnanhallituksen käsiteltäväksi, asia käsitellään kunnanhallituksessa.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi viimeistään sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita;
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita; eikä
3. 51 §:ssä tarkoitetulle kuntien yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset kunnat niin sopivat."

Joensuun kaupungin voimassa olevan hallintosäännön 106 §:ssä määrätään seuraavasti:

"Otto-oikeus

Asian ottamisessa ylemmän toimielimen käsiteltäväksi noudatetaan kuntalain säännöksiä. Kuntalain 92 §:n 1 momentissa tarkoitettu otto-oikeus on myös lautakunnalla ja sen puheenjohtajalla lautakunnan alaisen viranomaisen toimivaltaan siirretyissä asioissa, jollei asiaa ole otettu kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Niin ikään otto-oikeus on liikelaitoksen johtokunnalla ja sen puheenjohtajalla liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranomaisen toimivaltaan siirretyissä asioissa.

Lautakunnan käsiteltäväksi asian voi ottaa myös lautakunnan esittelijä ja johtokunnan käsiteltäväksi myös johtokunnan esittelijä."

Ja hallintosääntö 107 §:

"Päätöksen ilmoittaminen toimielimelle

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään päätöksistä, lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava ao. lautakunnalle tai johtokunnalle päätöksensä sellaisissa asioissa, jotka voidaan ottaa lautakunnan tai johtokunnan käsiteltäväksi, lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta tai johtokunta on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta tai päätöksen tekemisestä.”

Kuntalain 92 § merkitsee kaupunginhallituksen kannalta sitä, että se voi ottaa käsiteltäväkseen jaostonsa ja muun alaisensa viranomaisen kuten lautakunnan, johtokunnan sekä muun toimielin ja viranhaltijan päättämän asian. Hallitus voi ottaa käsiteltäväkseen myös lautakunnan alaisen viranhaltijan päättämän asian. Vastaavasti hallintosäännössä voidaan määrätä, että lautakunnan käsiteltäväksi voidaan ottaa lautakunnan jaoston ja lautakunnan alaisen muun toimielimen sekä viranhaltijan päättämä asia. Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että alemman viranomaisen päättämä asia siirtyy kokonaisuudessaan hallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi. Nämä eivät ole sidottuja alemman viranomaisen tekemään ratkaisuun. Hallituksella ja lautakunnalla on asiaa käsitelleessään sama toimivalta kuin alemmalla viranomaisella on ollut. Se on velvollinen tekemään asiassa päätöksen. Käsiteltäväksi otetussa asiassa aiemmin tehty päätös voidaan pysyttää, kumota tai poistaa taikka asia voidaan palauttaa päätöksen tehneen viranomaisen uudelleen käsiteltäväksi.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että lautakuntien alaiset viranomaiset ilmoittavat kaikista päätöksistään kaupunginhallitukselle, koska kaksinkertaisesta valvonnasta saatava hyöty on vähäinen johtuen muun muassa siitä, että päätöksiä valmistuu koko ajan suuret määrät. Myös päätösten täytäntöönpanon kannalta on tarpeellista, että kaksinkertaisesta valvonnasta on osaksi luovuttu.

Uuden kaupunginhallituksen on otettava kantaa omalta osaltaan otto-oikeuden rajoittamiseen.

Valmistelija: hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

voimassa olevan hallintosäännön 106 §:n nojalla

1. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, joissa päätöksenteko kuuluu lautakuntien alaisten jaostojen tai lautakuntien alaisten, viranomaisena toimivien viranhaltijoiden toimivaltaan,
2. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, joissa hallintosäännön mukaan otto-oikeus on johtokunnalla johtokunnan alaisten, viranomaisena toimivien viranhaltijoiden päätöksistä,
3. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, joissa päätöksenteko kuuluu kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden toimivaltaan silloin, kun päätökset koskevat henkilöstöhallintoa lukuun ottamatta henkilöstön vakinaiseen virkaan tai toimeen ottamista ja erottamista ja palkkausta koskevia asioita, joista palkkausta koskevissa asioissa otto-oikeutta ei kuitenkaan käytetä henkilökoh-
taisia lisiä koskevissa asioissa,
4. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, jotka koskevat hankintoja silloin, kun kysymys on alle 5.000 euron arvonlisäverottomasta hankinnasta,
5. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, jotka koskevat Joensuun kaupungin hissiavustusmäärärahasta myönnettäviä hissiavustuspäätöksiä sekä em. avustusten aloittamislupapäätöksiä ja vapautusta asunnon käyttörajoituksista,
6. olla käyttämättä otto-oikeuttaan asioissa, jotka koskevat vuokra-asuntojen asukasvalintoja, järjestysnumeron antamista asumisoikeusasuntoihin, asumis-oikeusasuntoon asukkaaksi hyväksymistä/asumisoikeusmaksun vahvistamista

7. olla käyttämättä otto-oikeuttaan hankintapäällikön ja hankintojen kehittämisspäällikön hankintapäätöksistä sekä kansliapäällikön tekemistä päätöksistä koskien hankintaoikaisuja.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.